

Rozvoj profesijných kompetencií učiteľov

Development of teachers' professional competences

Eva Labudová, Janka Drábeková

Abstract

The development of teachers' professional competences is a key element of quality education. The objective of the component of the recovery and resilience plan of the Slovak Republic called "Education for the 21st century" is to provide students with an education that is adapted to the needs of contemporary society. The establishment of regional teacher support centres enables the implementation and implementation of curriculum changes in the educational system. The paper presents the activities of the RCPU supporting the development of teachers' professional competences in accordance with the upcoming changes that the new reform brings to the education system.

Keywords: Competences. Regional centre for teachers' Support. Mentoring.

Úvod

Rozvoj profesijných kompetencií učiteľov je kľúčovým prvkom kvalitného vzdelávania a zohráva zásadnú úlohu pri prispôsobovaní sa novým výzvam 21. storočia. S cieľom zabezpečiť vzdelanie, ktoré je v súlade s dynamickými potrebami súčasnej spoločnosti, sa Slovenská republika zaviazala k implementácii ambiciózneho komponentu plánu obnovy a odolnosti s názvom "Vzdelávanie pre 21. storočie". Tento plán sa zameriava na vývoj a posilnenie kompetencií učiteľov, ktorí majú zásadnú úlohu pri pripravovaní žiakov na nové výzvy a príležitosti 21. storočia.

Súčasťou tohto plánu je zriadenie regionálnych centier podpory učiteľov (RCPU), ktoré majú za úlohu pomôcť učiteľom v ich profesionálnom raste a pri implementácii zmien v kurikule do vzdelávacieho systému. Tieto centrá sú dôležitými piliermi na ceste k lepšiemu vzdelávaciemu prostrediu, kde sa žiaci budú učiť zručnosti a vedomosti, ktoré budú pre nich relevantné a užitočné v budúcnosti.

Príspevok sa venuje činnostiam RCPU smerujúcich k podpore rozvoja profesijných kompetencií učiteľov v súlade s očakávanými zmenami v oblasti vzdelávania. Poukážeme na ich úlohu pri príprave učiteľov na nové výzvy a inovácie vo vzdelávacom systéme, ktoré nás čakajú v nadchádzajúcich rokoch, pričom sa zameriame najmä na Regionálne centrum podpory učiteľov pre regióny Nitra a Zlaté Moravce.

Kompetenčný profil učiteľa

V súčasnom dynamickom a meniacom sa vzdelávacom prostredí má významné postavenie učiteľ, ktorý nielen uľahčuje procesy učenia sa, rieši školské edukačné problémy, ale aj formuje budúcnosť žiakov. Aby však mohol účinne plniť túto zodpovednú úlohu, potrebuje široké spektrum kompetencií, ktoré prekračujú tradičné predstavy o vzdelávaní. V tomto kontexte sa stáva významným nástrojom posúdenie jeho kompetenčného profilu. Tieto aspekty kompetencií učiteľa tvoria zložitý obraz jeho profesionálneho postavenia a

súvisia nielen s didaktickými schopnosťami, ale aj s jeho schopnosťami prispôsobiť sa novým trendom vo vzdelávaní a schopnosťou podporiť rozvoj žiakov v duchu aktuálnych výziev spoločnosti.

Skutočnosť, že učiteľ je predmetom odborného i verejného záujmu, odráža jeho kľúčovú funkciu v procese vzdelávania a formovania budúcnosti spoločnosti. Učítelia sú viac než len poskytovatelia informácií. Ich vplyv siaha za hranice školy a ovplyvňuje životy detí a mládeže podstatným spôsobom. Záujem o učiteľa odzrkadľuje pochopenie jeho rozhodujúcej úlohy vo formovaní a podpore rastu a rozvoja žiakov, čím z neho robí jedného z najvýznamnejších aktérov vytvárania kvalitného a udržateľného vzdelávacieho prostredia.

Každá profesia formuluje svoje špecifiká v niekoľkých úrovniach, ktoré sú vyjadrené v dimenziách profesionality a ich znakoch. B.Kasáčová (2004) uvádza individuálnu, spoločenskú a kvalifikačnú dimenziu, pričom individuálna zahŕňa osobnostné predpoklady a charakteristiky, ktoré má profesionál spĺňať. V spoločenskej dimenzii sa formulujú úlohy a povinnosti profesionála a požiadavky spoločnosti na jeho pracovný výkon, dosahované efekty ako aj akceptovateľné normy jeho profesionálneho konania. V kvalifikačnej úrovni sa konkretizuje požadované vzdelanie, jeho úroveň, typ a požiadavky na ďalší kvalifikačný postup, resp. špecializáciu.

Učiteľ by mal byť teda expertom nielen na seba (mal by byť schopný reflektovať svoje silné stránky, oblasti na zlepšenie, ale aj vlastné hodnoty a presvedčenia), na svoje postavenie k spoločnosti (byť schopný vytvárať pozitívne vzťahy so žiakmi, ich rodičmi a s ostatnými učiteľmi, ale tiež prispôbovať svoje metódy vyučovania potrebám školskej komunity) a v neposlednom rade na svoju odbornosť (neustála odborná príprava, sledovanie aktuálnych výskumov a prístupov k edukačnému procesu, zapájanie sa do profesionálnych komunit).

Ako uvádza I. Pavlov a kol. (2018) „učiteľstvo je „celoživotnou“ profesiou je vystavené neustálym a zložitým požiadavkám, na ktoré učítelia musia pohotovo reagovať. Bez ohľadu na ich fyzický vek, zdravotný stav, celkovú psychickú spôsobilosť bude v učiteľstve stále väčší tlak na profesionálne zvládnutie očakávaní zamestnávateľov, zákonných zástupcov a ich detí“.

Od učiteľa sa vyžaduje multifunkčný súbor zručností, schopností a vlastností, ktoré sú podstatné pre úspešné vedenie učebného procesu a formovanie žiakov. Uvedenú rozmanitosť kvalít zahŕňajú kompetencie učiteľa. Tento súbor kompetencií zahŕňa pedagogické, odborné, osobnostné, komunikačné, technologické a manažérske zručnosti, ktoré umožňujú učiteľovi úspešne reagovať na rôznorodé potreby žiakov a vytvárať stimulujúce a inkluzívne vzdelávacie prostredie. Vďaka týmto kompetenciám je učiteľ schopný nielen prenášať informácie, ale aj poskytovať podporu, motivovať žiakov, prispôbovať svoje metódy vyučovania a aktívne prispievať k ich celkovému rozvoju.

Európska komisia formulovala štruktúru hlavných kompetencií požadovaných od učiteľov ako „Kompetencie požadované od učiteľov pre efektívne vyučovanie v 21.storočí“ (Pavlov, 2013):

1. Vedomosti a porozumenie:

- Poznatky týkajúce sa učebného predmetu.
- Poznatky z obsahu pedagogiky (Pedagogical Content Knowledge - PCK) zahŕňajú obsahy a štruktúry:
 - znalosti úloh, obsahov a cieľov vzdelávania,
 - znalosti o predchádzajúcich vedomostiach žiakov a opakovaných špecifických ťažkostiach s učením sa vyučovacieho predmetu,

- strategické vedomosti o vyučovacích metódach a kurikulárnych materiáloch.
- Poznatky z oblasti pedagogiky (vedomosti o vyučovaní a procesoch učenia sa).
- Poznatky z oblasti kurikula (poznatky o vyučovacích procesoch a procesoch učenia sa).
- Vedecké základy (interkultúrne, historické, filozofické, psychologické, sociologické vedomosti).
- Kontextuálne, inštitucionálne, organizačné aspekty vzdelávacej politiky.
- Otázky týkajúce sa inklúzie a diverzity.
- Efektívne využitie technológií vo vzdelávaní.
- Vývinová psychológia.
- Skupinové procesy a dynamika, vzdelávacie teórie, problematika motivácie.
- Evalvácia a procesy hodnotenia a metód.

2. Zručnosti:

- Plánovanie, riadenie a koordinácia výučby.
- Používanie učebných materiálov a technológií.
- Manažovanie / vedenie žiakov a skupín.
- Monitorovanie, prispôsobenie a hodnotenie výučby / vzdelávacie ciele a procesy.
- Zber, analýza, interpretácia dôkazov a údajov (školské výsledky externého hodnotenia) pre profesionálne rozhodnutia pre zlepšenie vyučovania / učenia sa.
- Používanie, vytváranie a rozvoj poznatkov, výskumu pre informovanie praxe.
- Spolupráca s kolegami, rodičmi a sociálnymi službami.
- Schopnosti na rokovanie (sociálne a politické interakcie s viacerými vzdelávacími zúčastnenými stranami, aktérmi a kontextom).
- Reflektívne / kritické, metakognitívne, interpersonálne zručnosti nevyhnutné pre individuálne učenie sa v odborných vzdelávacích komunitách (učiteľské kluby).
- Prispôsobenie sa vzdelávaciemu kontextu charakterizovanému multiúrovňovou dynamikou s medzi predmetovými vplyvmi (od makroúrovne vládnych politík, mezoúrovne školských kontextov a mikroúrovne triedy a dynamiky žiakov).

3. Dispozície: viera, postoje, hodnoty, záväzky:

- Epistemologické povedomie (problematika týkajúca sa črt a historického rozvoja oblasti predmetu a jeho status súvisiaci s inými predmetmi).
- Mať predpoklad prijímať zmeny, byť flexibilný, kontinuálne sa vzdelávať a profesijne rásť, vrátane vzdelávania sa a výskumu.
- Oddanosť k podpore učenia sa všetkých žiakov.
- Predpoklad na propagáciu demokratických postojov a praxe žiakov ako európskych občanov (vrátane uznávania rôznorodosti a multikulturality).
- Kritické postoje k sebareflexii vlastného vyučovacieho procesu (preskúmanie, diskutovanie, questioning practices / prax pýtania sa).
- Predpoklad na tímovú prácu, spoluprácu a sieťovanie (networking).
- Zmysel pre vlastnú efektívnosť.

Profesijný rast učiteľov v kontexte transformácie základného vzdelávania

Rozvoj profesionálnych kompetencií učiteľov spolu s ich osobnostnými charakteristikami je zásadný pre kvalitné vzdelávanie a významný pre formovanie optimálnych vzdelávacích prostredí pre žiakov. Vzdelávací proces sa neustále mení a vyvíja, a preto je nevyhnutné, aby učelia mali prístup k nástrojom a stratégiám na neustále

zdokonaľovanie svojich pedagogických schopností. S novou kurikulárnou reformou dochádza k zmene zaužívaných spôsobov, procesov i organizácie výchovy a vzdelávania, preto je potrebné aby mali učitelia vytvorené podmienky nielen materiálne, ale aj organizačné a pedagogické, ktoré im umožnia úspešne implementovať nové prvky reformy do svojej vyučovacej praxe.

Cieľom zmien v kurikule základného vzdelávania je, aby každý učiteľ mal možnosť:

- vyučovať v širších súvislostiach a do hĺbky v kooperácii s ďalšími učiteľmi všetkých predmetov a podporiť tak žiakovo vnímanie zmysluplnosti učenia sa;
- vytvárať učebné prostredie a uplatňovať také pedagogické prístupy, ktoré zodpovedajú potrebám rôznych skupín žiakov;
- podporiť každého žiaka vo vnímaní jeho potenciálu v úzkej spolupráci s ostatnými pedagogickými zamestnancami, školským podporným tímom a všetkými pracovníkmi školy, so zákonnými zástupcami dieťaťa, štátnymi a neštátnymi inštitúciami a členmi miestnej komunity;
- využívať podporu pedagogických lídrov pri implementácii očakávaných zmien vo svojej vlastnej praxi,
- byť súčasťou pracoviska, kde sú rešpektované jeho práva (<https://vzdelavanie21.sk/wp-content/uploads/2022/06/Vychodiska-zmien-v-kurikule-zakladneho-vzdelavania.pdf>).

Obrázok 1 Piliere podpory pre učiteľov a školy (Fridrichová, 2022).

Aby sa úspešne transformovalo základné vzdelávanie, je nevyhnutná systematická a cielená podpora pedagogických a odborných pracovníkov, ako aj školského manažmentu. Systém podpory je postavený na troch kľúčových princípoch (obrázok 1):

1. metodická podpora zabezpečovaná formou súboru podporných materiálov vydávaných pre jednotlivé vzdelávacie oblasti a zahŕňajúce oblasti didaktiky vzdelávacích oblastí a predmetov, hodnotenia, tvorby didaktických prostriedkov atď.,
2. podpora pre tvorbu nových školských vzdelávacích programov a ich pretavenia do pedagogickej praxe poskytovaná poradcami z krajských pracovísk NIVaM,
3. adresná podpora pre zmeny vo vyučovaní na úrovni tried a učiteľov poskytovaná regionálnymi centrami podpory učiteľov na úrovni okresov (Fridrichová, 2022).

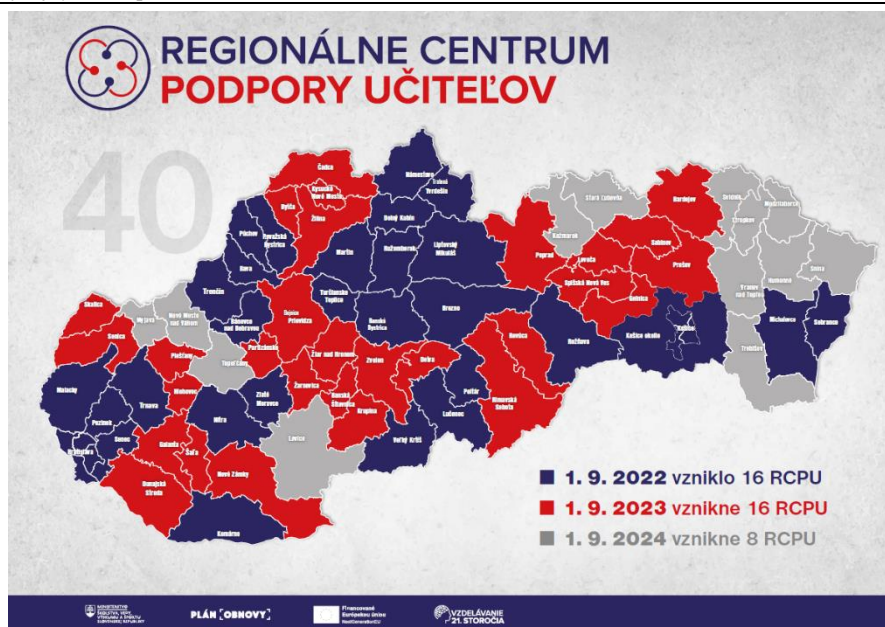
Uvedená autorka poukazuje na skutočnosť, že celkovým zámerom plánovaných zmien je zdokonalenie a posilnenie základného vzdelávania v rámci vzdelávacieho systému. Cieľom je prispôsobiť ciele, obsah a formy vzdelávania potrebám súčasnej a budúcej spoločnosti, ako aj očakávaniam dnešných a budúcich generácií detí. Toto by sa malo prejavovať v zlepšení výsledkov vzdelávania žiakov v základných oblastiach gramotnosti a zároveň v zabezpečení spravodlivosti, rovnosti a prístupnosti vo vzdelávaní. Súčasným cieľom je aj vybudovať taký systém základných škôl, kde každá škola bude schopná vytvárať podmienky na kvalitné vzdelávanie.

Regionálne centrá podpory učiteľov a ich činnosti

V snahe posilňovať profesijný rozvoj učiteľov a zabezpečiť optimálne vzdelávacie prostredie, vznikajú vo všetkých regiónoch Slovenska z iniciatívy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, **Regionálne Centrá Podpory Učiteľov** (obrázok 2). Ide o dôležitá súčasť kurikulárnej reformy v rámci Plánu obnovy a odolnosti. Tieto centrá predstavujú dôležitý pilier vzdelávacieho systému, pretože ponúkajú komplexnú a cieleňú podporu pre pedagogických pracovníkov. Ich vznik je motivovaný potrebou poskytnúť učiteľom nielen odborné nástroje a zdroje, ale aj priestor pre vzájomnú spoluprácu, stretávanie sa a zdieľanie skúseností.

Iniciátori vzniku siete RCPU vychádzali pri nastavení tejto formy podpornej štruktúry z troch základných princípov:

1. **Regionálny princíp** – jednotlivé regióny Slovenska sa vyznačujú rôznymi vlastnosťami, preto tieto centrá postupne vznikajú po celom Slovensku, v priemere jedno centrum na dva okresy. Mentori, ktorí v centrách pracujú sú tak nielen blízko k učiteľom, ale pochádzajú z daného regiónu a tak poznajú jeho potreby, možnosti a špecifiká.
2. **Podpora od kolegov** – najefektívnejšia podpora učiteľov prichádza od kolegov, praktizujúcich pedagógov, ktorí poznajú nielen región, ale aj žiakov (rodičov a zriaďovateľov) regiónu.
3. **Vytváranie partnerstiev** - Pre úspech reformy je nevyhnutná spolupráca rôznych zainteresovaných strán, vrátane škôl, zriaďovateľov, rodičov, neziskových organizácií aktívnych v oblasti vzdelávania, univerzít, samospráv a podnikateľského sektora. V zmysle tohto princípu sa nevytvorila zhora riadená nová štátna štruktúra, ale hľadali sa regionálni partneri, ktorí sa s finančnou dotáciou ministerstva z plánu obnovy a odolnosti stanú zriaďovateľmi regionálnych centier a zodpovedajú za ich fungovanie (Urbán, Kríž, 2022).

Obrázok 2 Lokalizácia 40 RCPU (<https://www.minedu.sk/regionalne-centra-podpory-ucitelov/>)

Regionálne centrá kurikulárneho manažmentu a podpory škôl vykonávajú svoju činnosť prostredníctvom mentoringu, poradenstva a konzultačných činností predovšetkým v tzv. prioritných tematických oblastiach počas procesu prechodu na nové kurikulum. Stanovili sa im nasledovné **prioritné oblasti** ich **pôsobenia** (Urbán, Kríž, 2022):

1. **Vzdelávacie programy** - školský vzdelávací program je aktívnym nástrojom školy na sformulovanie, sledovanie a hodnotenie svojich vlastných vzdelávacích predstáv. V spolupráci s NIVaM môžu školy zohľadniť špecifiká jednotlivých regiónov a vytvoriť regionálny vzdelávací program ako medzistupeň medzi štátnym a školským vzdelávacím programom. Pracovníci RCPU majú za úlohu podporovať zamestnancov školy k aktívnej práci s ich vlastným vzdelávacím programom.
2. **Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov** – je potrebné, aby učitelia vedeli hodnotiť nielen rozsah a kvalitu vedomostí, ale aj nadobudnutie spôsobilostí zo strany žiakov.
3. **Vzdelávací proces a vyučovací štýl učiteľa – sociálne klíma**. Úlohou učiteľa je predovšetkým sprevádzať a usmerňovať žiaka pri získavaní vedomostí. Namiesto odovzdávania vedomostí má klásť dôraz na rozvoj zručností ako pracovať s dostupnými informáciami a má facilitovať aktívne učenie sa žiakov. Má používať interaktívne a zážitkové formy vzdelávania.
4. **Personalizácia vzdelávania a inkluzívne vzdelávanie** – úlohou učiteľa je reflektovať individuálne potreby a danosti žiakov a následne zvoliť vhodné vyučovacie formy a metódy.
5. **Digitalizácia** - cieľom je rozvíjať digitálne zručnosti pedagógov, aby boli schopní pripraviť a realizovať svoje hodiny dištančne, či hodnotiť žiakov ako aj komunikovať s nimi pomocou audiovizuálnych technológií.

Učitelia môžu od pracovníkov RCPU získať 2 formy podpory: **individuálnu a skupinovú podporu** v ich prioritných tematických oblastiach uvedených vyššie.

V rámci **individuálnej práce s učiteľom**, pracovníci RCPU poskytujú podporu formou mentoringu a konzultácií k priebehu odpozorovaných vyučovacích hodín alebo k špecifickým problémom pedagogického procesu. Táto významná pracovná činnosť zamestnancov regionálnych centier bola doteraz buď neexistujúca, alebo veľmi malá, pretože doterajšie podporné opatrenia sa sústredili na vzdelávanie a tvorbu pomôcok, pričom individuálny mentoring bol často prehliadaný.

Vzťah mentora a jeho mentee (mentorovaný učiteľ) je založený na vzájomnej dôvere, otvorenosti a úprimnej komunikácii s cieľom zlepšiť pedagogické zručnosti, adaptáciu k učiteľskej profesii a dosiahnutie osobného a profesijného rastu. Mentoring je vzdelávací vzťah, ktorý zahŕňa zdieľanie vedomostí a odborných znalostí medzi mentorom a mentee prostredníctvom rozhovorov o rozvoji, zdieľania skúseností a modifikácie rolí (<https://www.emccglobal.org/leadership-development/leadership-development-mentoring/>). Ak má učiteľ nastavené fixné myslenie, tak:

- si myslí, že inteligencia a talent sú statické, ale tie predsa možno zlepšiť,
- sa vyhýba výzvam, aby predišiel zlyhaniu, ale pritom zlyhania sú len dočasné neúspechy,
- sa cíti ohrozený úspechom iných, ale to predsa môže byť zdroj inšpirácie,
- považuje spätnú väzbu za osobnú kritiku, ale tá je predsa významný zdroj informácií a príležitosť na učenie sa a rozvoj,

Učiteľský mentoring môže zahŕňať nasledujúce aspekty:

- Integrácia a orientácia – napríklad začínajúci učitelia môžu profitovať z mentorov, ktorí im pomáhajú pri prechode do nového pracovného prostredia, pomáhajú s oboznamovaním sa s kultúrou školy a ponúkajú praktické rady.
- Pedagogický rozvoj - mentori poskytujú konkrétnu spätnú väzbu a rady týkajúce sa vyučovacieho procesu a hodnotenia, pomáhajú novým učiteľom vytvárať efektívne vyučovacie plány a riešiť výzvy spojené s výučbou.
- Reflexia a samoregulácia - mentoringy pomáhajú učiteľom vnímať a analyzovať svoju prácu, stimulujú samoregulačné procesy a vedú k neustálemu profesijnému zlepšovaniu.
- Podpora emocionálneho Wellbeingu - mentoring môže zahŕňať aj aspekty emocionálnej podpory, pričom mentori sú k dispozícii na poskytnutie psychologickej opory v prípade náročných situácií alebo stresu spojeného s učiteľskou profesiou.
- Rozvoj kariéry a profesijného rastu - mentori môžu pomôcť učiteľom identifikovať ich kariérne ciele, poskytovať rady týkajúce sa možností vzdelávania a podporovať ich v profesijnom raste.
- Zdieľanie osvedčených postupov - mentori sú zdrojom osvedčených postupov a skúseností, čím pomáhajú učiteľom rýchlejšie a efektívnejšie získavať potrebné odborné znalosti.

Učiteľský mentoring vytvára prostredie spolupráce a kontinuálneho učenia, ktoré prispieva k posilneniu učiteľskej komunity a celkovému zlepšeniu kvality vzdelávania.

Ako ďalší aspekt podpory od regionálnych centier je organizovanie rôznych **skupinových aktivít**. Napríklad organizovanie poldňových a celodňových workshopov, zameraných na špecifické potreby učiteľov v danom regióne, precvičovanie rôznych zručností potrebných vo vzdelávacom procese, výmenu skúseností, zdieľanie príkladov dobrej praxe v skupinových diskusiách či facilitačných skupinách, prednášky na rôzne aktuálne témy a pod. Sieťovanie a vzájomné zdieľanie skúseností vytvárajú priestor pre

učiteľov na tvorbu profesionálnych komunít a budovanie siete učiteľských zdrojov. Rozvoj vzdelávacej komunity je cieľom, ktorý podporuje tvorbu komunity učiteľov spoločne pracujúcich na rozvoji a zlepšení svojich pedagogických schopností. Navyše, poskytovanie technickej podpory a informácií o aktuálnych trendoch vo vzdelávaní, vrátane noviniek v pedagogike a vzdelávacej politike, je neodmysliteľnou súčasťou činnosti týchto centier. Cieľom je, aby centrá monitorovali potreby škôl a pedagógov v regióne a dokázali na ne rýchlo a flexibilne reagovať.

RCPU pre okresy Nitra a Zlaté Moravce (RCPU NR a ZM) patrí medzi prvých 16 centier, ktoré začalo svoju činnosť 1. septembra 2022 (obrázok 3) a jeho zriaďovateľom je Mesto Nitra. Svojou činnosťou podporuje 83 základných škôl. Počas prvého roka pôsobenia (september 2022 – jún 2023) v centre pracovalo 11 mentorov, ktorí vykonali celkovo 863 individuálnych stretnutí z toho 333 návštev vyučovacích hodín a 530 osobných konzultácií a mentoringov učiteľov ZŠ z okresov Nitra a Zlaté Moravce. Miera podpory s jednotlivými školami bola rôzna – od intenzívnej celoročnej spolupráce po jednorazovú. Venovali sa celým kolektívom ale aj jednotlivcom. Témy konzultácií a mentoringov sa týkali najčastejšie zlepšenia pedagogických zručností a implementácie inovácií do vyučovacieho procesu, kultúry triedy, sociálnej klímy a managementu správania, spolupráca učiteľ-rodič-žiak či profesijnému rozvoju. V záverečnej spätnej väzbe sa 71% mentees vyjadrilo, že by chcelo v individuálnej podpore pokračovať.

Obrázok 3 Lokalizácia prvých 16 RCPU (<https://www.nds.sk/regionalne-centrum-podpory-ucitelov/>)

Mentori RCPU NR a ZM v prvom roku pôsobenia facilitovali 15 učiacich sa skupín, absolvovali 72 bilaterálnych stretnutí a 22 multilaterálnych stretnutí a zorganizovali 46 stretnutí, na ktorých predstavovali činnosť centra.

V rámci skupinových aktivít RCPU NR a ZM zorganizovali deväť prednášok a 10 celodňových workshopov, ktorých sa zúčastnilo 213 učiteľov na témy: Ako hodnotí lenivý učiteľ, Finančná gramotnosť, Matematické čítanie, GeoGebra, Digitálne nástroje, Prevencia

vyhorenia, Management správania v triede. Pretože školy viac preferujú kratšie formáty workshopov, kvôli časovej náročnosti, väčšina poldňových workshopov (46) prebehla priamo na školách a boli súčasťou aktualizáčného vzdelávania. Obsah a témy sa prispôbovali potrebám pedagogických kolektívov. Vyplývali z dotazníka potrieb, ktorý bol škole ponúknutý na začiatku spolupráce. Témy obsiahli všetky prioritné témy kurikulárnej reformy: Ako na zážitkové vzdelávanie?, Tematické dni, Kariérová výchova ako rozvoj zručností, "Férová škola"- sociálne klíma podporujúca inklúziu každého žiaka, Ranný komunitný kruh a škola, Podpora učenia, manažment správania a podpora zvládania emócií u žiakov, Podpora pozitívnej klímy v triede, Pozitívna psychológia a jej využitie v práci učiteľa, Efektívna komunikácia medzi učiteľom a rodičmi žiakov, Inkluzívny prístup vo vzdelávaní, Návod na použitie pedagogického asistenta, Spolupráca učiteľa/ky s rodičmi žiaka/čky zo sociálne znevýhodneného prostredia, Tvorba a využívanie digitálnych vzdelávacích materiálov vo vyučovaní, Google disk, google nástroje a ich využitie vo vzdelávacom procese, Digitalizácia v školskej praxi, Tvorba interaktívnych úloh v LearningApps, Digitalizácia a interaktívne úlohy.

Záver

Podpora rozvoja kompetencií učiteľov na Slovensku sa stáva skutočnosťou, a to vďaka významnej roli Regionálnych Centier Podpory Učiteľov (RCPU) pri podnecovaní pozitívnych zmien v profesionálnom raste pedagogického kolektívu. Zriadenie týchto centier predstavuje nielen reakciu na súčasné potreby vzdelávacieho systému, ale aj aktívny krok smerom k budúcnosti. RCPU, ako centrá podpory, zohrávajú dôležitú úlohu pri formovaní lepšieho vzdelávacieho prostredia. Ich cieľom nie je len podporovať rozvoj kompetencií učiteľov, ale aj zabezpečiť, aby tieto zmeny priamo ovplyvňovali žiakov. Význam týchto iniciatív spočíva nielen v investícii do súčasných potrieb vzdelávania, ale predovšetkým v budovaní odolného a adaptabilného vzdelávacieho systému schopného reagovať na dynamiku 21. storočia. Regionalizácia tejto podpory prináša špecifický prínos, pretože umožňuje prispôbenie sa potrebám konkrétnych regiónov a ich učiteľských komunit. Týmto spôsobom sa Regionálne Centrá Podpory Učiteľov stávajú kľúčovým prvkom v budovaní odolného a pružného vzdelávacieho ekosystému pre celé Slovensko.

Bibliografia

- Fridrichová, P. (2022). Vzdelávanie pre 21. storočie - zmeny v základnom vzdelávaní na Slovensku: In. *Pedagogické rozhľady: odbornometodický časopis*. Banská Bystrica: Metodické centrum, 2022, 31(3), 6-13. ISSN 1335-0404.
- Efektívna odborná pomoc pre školy v regióne [online]. 2023. [cit. 2023-11-14]. Dostupné z: <https://www.nds.sk/regionalne-centrum-podpory-ucitelov/>
- Kasáčová, B. (2004). Zmeny učiteľskej profesie a kontinuálne vzdelávanie učiteľov. In: *Studia Paedagogica. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity U 9*, roč. 52, č. 9. Brno: MUNI, s. 87-100. ISSN 2336-4521.
- Mentoring [online]. 2023. [cit. 2023-11-15] Dostupné z: <https://www.emccglobal.org/leadership-development/leadership-development-mentoring/>
- Pavlov, I. - Fridrichová, P. - Krystoň, M.- Porubský, Š. - Tomengová, A. (2018). Kariérny systém profesijného rozvoja učiteľov a model podpory profesijného učenia v škole. Banská Bystrica: Belianum, 120s. ISBN 978-80-557-1512-4.

- Pavlov, I. (2013). Štandardizácia profesijných kompetencií učiteľov (východiská a perspektívy). Prešov: Rokus, 2013, 126s. ISBN 978-80-970275-5-1
- Regionálne centrá podpory učiteľov [online]. 2023. [cit. 2023-11-16] Dostupné z: <https://www.minedu.sk/regionalne-centra-podpory-ucitelov/>
- Urbán, P. – Kríž, M. (2022). Regionálne centrá podpory učiteľov- nový pilier štátnej podpory pre pedagógov. Vzdelávanie pre 21. storočie - zmeny v základnom vzdelávaní na Slovensku: In. Pedagogické rozhľady: odborný-metodický časopis. Banská Bystrica: Metodické centrum, 2022, 31(3), 25-31. ISSN 1335-0404.
- Východiská zmien v kurikule základného vzdelávania [online]. 2023. [cit. 2023-11-15] Dostupné z: <https://vzdelavanie21.sk/wp-content/uploads/2022/06/Vychodiska-zmien-v-kurikule-zakladneho-vzdelavania.pdf>

Štúdiá vznikla vďaka finančnej podpore projektu KEGA 046UK-4/2021 Podpora implementácie mravnej výchovy v základnej škole: aplikovaný výskum a metodický materiál pre učiteľov.

PaedDr. Eva Labudová, PhD.

Katedra pedagogiky
Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta
Račianska 59, 813 34 Bratislava
eva.labudova@uniba.sk

RNDr. Janka Drábeková, PhD.

Ústav štatistiky, operačného výskumu a matematiky
Fakulta ekonomiky a manažmentu
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Tr. A.Hlinku 2, 949 76 Nitra
janka.drabekova@uniag.sk